

Sarajevo, 03.06.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
27.05.2019.- 31.05.2019.

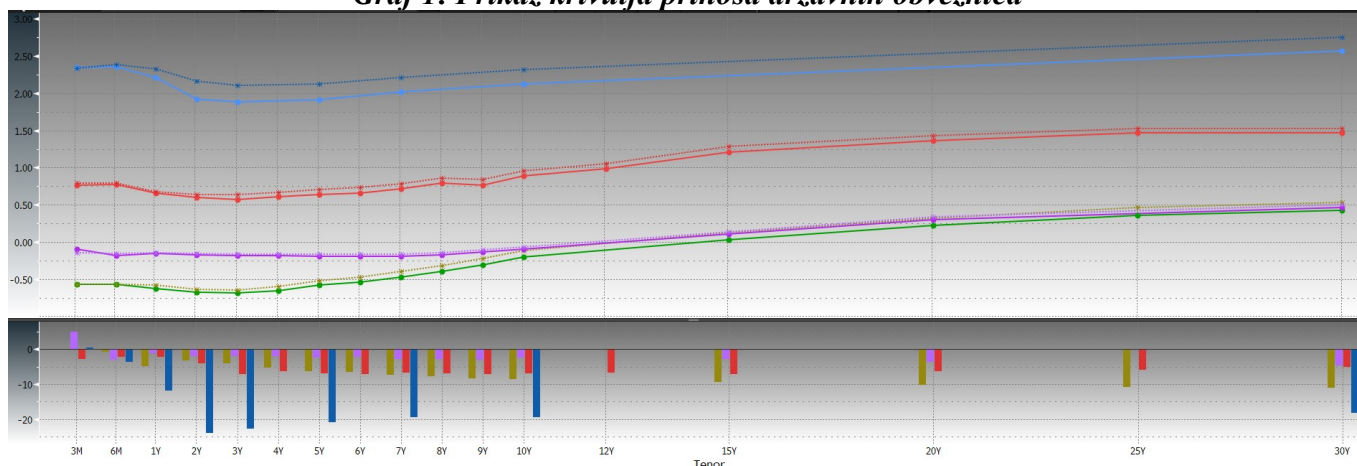
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	24.5.19	-	31.5.19	24.5.19	-	31.5.19	24.5.19	-	31.5.19	24.5.19	-	31.5.19
2 godine	-0,63	-	-0,66	2,16	-	1,92	0,64	-	0,60	-0,15	-	-0,17
5 godina	-0,52	-	-0,58	2,12	-	1,91	0,71	-	0,64	-0,17	-	-0,19
10 godina	-0,12	-	-0,20	2,32	-	2,12	0,96	-	0,89	-0,07	-	-0,09

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	24.5.19	-	31.5.19
3 mjeseca	-0,539	-	-0,542
6 mjeseci	-0,568	-	-0,575
1 godina	-0,538	-	-0,615

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 31.05.2019. godine (pune linije) i 24.05.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su od početka protekle sedmice bilježili pad i ovaj trend je uglavnom nastavljen do kraja sedmice. Neizvjesnost oko trgovinskog rata i pojačana retorika od strane SAD uticala je na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama. Kao odgovor na odluku predsjednika SAD o odgađanju uvođenja dodatnih tarifa na uvoz automobila, uz istovremene instrukcije američkom trgovinskom predstavniku da se o ovoj temi raspravi s EU i Japanom, ministri EU i komesar za trgovinu EU Malmstrom su saopštili da je EU blok odlučan da odbije bilo kakve pokušaje SAD da utiču na smanjenje uvoza automobila i auto dijelova iz EU te da poštuju WTO zahtjeve. **Prinosi petogodišnjih i desetogodišnjih njemačkih obveznica su u petak zabilježili nove rekordno niske nivoe od -0,202% i -0,58%, respektivno, a na sedmičnom nivou su smanjeni za 6, odnosno 8,5 baznih poena.**

Rezultati parlamentarnih izbora u EU su pokazali da su proevropske stranke zadržale snažnu većinu. Iako su nacionalističke i ultradesničarske stranke značajno napredovale, taj napredak nije bio u onoj mjeri kako su pojedini investitori očekivali. S druge strane, stranka zamjenika premijera Italije Salvinija je osvojila najveći broj glasova, nakon čega je on izjavio da će ovako iznenađujuće visoku podršku iskoristiti da pokuša da promijeni EU pravila, što je dovelo do oštrog rasta prinosa italijanskih obveznica početkom

protekle sedmice. Pred kraj sedmice se pojavila nepotvrđena vijest da je Salvini spreman da uruši koalicionu Vladu ukoliko partner (Five Star) ne podrži plan jedinstvenih poreza. Evropska komisija je u pismu upućenom Vladi Italije zatražila da obrazloži pogoršanje u javnim finansijama zemlje, navodeći da „nije napravljeno dovoljno napora ka usklađivanju s kriterijom duga“. O eventualnim penalima prema Italiji EU zvaničnici bi trebalo da odluče kada se sastanu ove sedmice. Krajem protekle sedmice ministar finansija Italije Tria je izjavio da je nacrt odgovora prema Evropskoj komisiji na zabrinutosti oko duga zemlje procurio i na taj način oštetio pregovore s Briselom te je naglasio da tekst tog pisma nije bio definitivn i da nije trebalo da bude objavljen. Istovremeno, Centralna banka Italije je upozorila da bi ionako visok dug zemlje (USD 2,6 biliona) mogao ove godine biti povećan više nego na šta ukazuju prognoze Vlade te je zatražila „vjerodostojne“ mjere za njegovo suzbijanje. Sve navedeno je uticalo na priličan rast prinosa italijanskih obveznica, koji su povećani između 12 i 23 bazna poena u odnosu na prethodnu sedmicu.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	MAJ	104,0	105,1	103,9
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	MAJ	-6,5	-6,5	-7,3
3.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	MAJ	-	100,2	98,8
4.	Monetarni agregat M3 (G/G)	APR	4,4%	4,7%	4,6%
5.	GDP – Francuska (kvartalno) final.	I kvartal	0,3%	0,3%	0,4%
6.	GDP – Austrija (kvartalno) final.	I kvartal	-	0,4%	0,4%
7.	GDP – Finska (kvartalno) final.	I kvartal	0,5%	0,2%	0,5%
8.	GDP – Belgija (kvartalno) final.	I kvartal	-	0,3%	0,4%
9.	GDP – Italija (kvartalno) final.	I kvartal	0,2%	0,1%	-0,1%
10.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	MAJ	1,4%	1,3%	2,1%
11.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	MAJ	1,2%	1,1%	1,5%
12.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	MAJ	1,1%	0,9%	1,6%
13.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	MAJ	0,9%	0,9%	1,1%
14.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	APR	1,4%	4,0%	-2,0%
15.	Maloprodaja – Španija (G/G)	APR	2,0%	1,1%	1,4%
16.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	APR	0,6%	1,2%	-2,2%
17.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	MAJ	4,9%	5,0%	4,9%

SAD

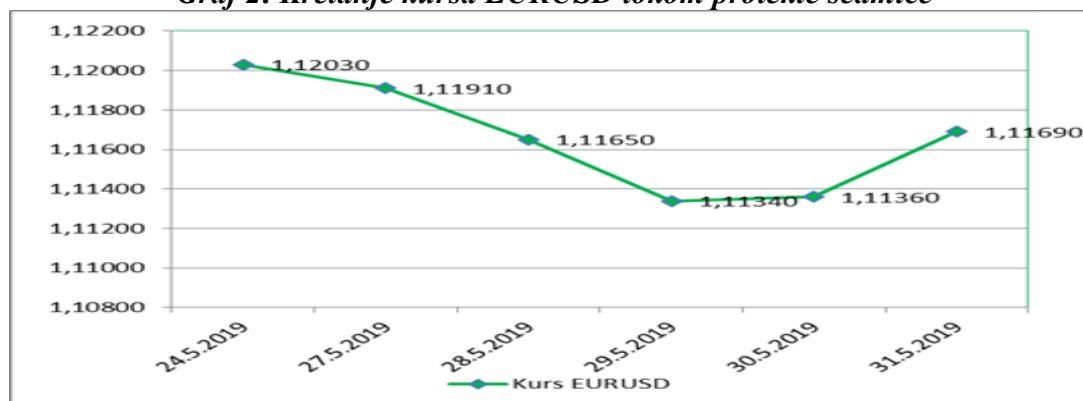
Početak protekle sedmice Ministarstvo finansija SAD je objavilo polugodišnji izvještaj o međunarodnoj razmjeni, u kojem je navedeno da je broj zemalja koje se nadziru zbog manipulacije valutama povećan na 21 s prethodnih 12. Tako su između ostalog Irska, Italija, Vijetnam, Singapur i Malezija pridružene Kini, Japanu, Južnoj Koreji i Njemačkoj, dok su Indija i Švicarska uklonjene s navedenog spiska zemalja nad kojima se vrši monitoring. Što se tiče trgovinskog rata između SAD i Kine, Financial Times je objavio da će vraćanje kineskog tehnološkog giganta na crnu listu SAD pogoditi oko 1.200 američkih dobavljača kineskoj telekomunikacionoj grupi. U međuvremenu, Huawei je od američkog suda zatražio presudu u kratkom postupku protiv Vlade SAD zbog zabrane kupovine opreme u pokušaju da se ubrza rješavanje slučaja. Krajem sedmice predsjednik SAD Trump je najavio da će 10. juna uvesti carine od 5% na uvoz proizvoda iz Meksika, a koje će nakon 1. jula pa do početka oktobra postepeno povećavati do 25%, odnosno dok Meksiko ne zaustavi prelazak ilegalnih migranata preko granice. Navedena odluka rezultirala je povlačenjem investitora iz rizičnije imovine i usmjeravanje na investicije koje se smatraju sigurnijim utočištem u turbulentnim periodima. Istovremeno, zamjenik ministra vanjskih poslova Meksika Seade je izjavio da je Trumpova odluka katastrofalna te da će Meksiko snažno reagovati na istu. Sve navedeno uticalo je na pad prinosa američkih obveznica za 20 do 24 bazna poena u odnosu na prethodnu sedmicu te su **prinosi desetogodišnjih obveznica zabilježili najniži nivo od septembra 2017. godine, a prinos dvogodišnjih obveznica najniži nivo od januara ove godine.**

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – preliminarni podatak (G/G)	I kvartal	3,0%	3,1%	2,2%
2.	Indeks lične potrošnje – preliminarni podatak	I kvartal	1,2%	1,3%	2,5%
3.	Indeks cijena nekretnina (M/M)	MAR	0,2%	0,1%	0,4%
4.	PCE deflator (G/G)	APR	1,6%	1,5%	1,4%
5.	Indeks ličnih prihoda (M/M)	APR	0,3%	0,3%	1,1%
6.	Indeks ličnih rashoda (M/M)	APR	0,2%	-0,5%	0,6%
7.	Zalihe u veleprodaji (M/M) P	APR	0,1%	0,7%	0,0%
8.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda	MAJ	7	5	3
9.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Dalasa	MAJ	6,2	-5,3	2,0
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	25. MAJ	214.000	215.000	212.000
11.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	26. MAJ	-	60,8	60,3

USD je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1203 na nivo od 1,1169.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ministar vanjskih poslova Velike Britanije Hunt prošle sedmice je izjavio da bi za tu zemlju bilo „političko samoubistvo“ da sprovede Brexit bez dogovora. S druge strane, Huntov prethodnik i sekretar za vanjske poslove Johnson, koji je ujedno i favorit za dolazak na premijersku poziciju je istakao da bi Velika Britanija trebalo da napusti EU sa ili bez dogovora do kraja oktobra.

Zamjenik guvernera BoE Ramsden, koji je glasao protiv prvog postkriznog povećanja referentne kamatne stope u novembru 2017. godine je izjavio da bi ista trebalo da raste ako Brexit prođe glatko, dok bi razoran Brexit otvorio brojna pitanja oko monetarne politike. Fondacija za istraživanje (The Resolution Foundation) je pozdravila ubrzani rast minimalne plate koji je britanska konzervativna Vlada zagovarala od 2015. godine, te je istaknuto da bi trebalo opreznije pristupiti daljem rastu. Naime, stopa nezaposlenosti u Velikoj Britaniji je smanjena na najniži nivo od 1975. godine i iznosi 3,8%, dok je zaposlenost rekordno visoka. Takođe, upozoreno je kako je opasno pretpostaviti da će ovakvo stanje i potrajati, posebno uzimajući u obzir trenutna politička dešavanja u toj zemlji.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GfK indeks povjerenja potrošača	MAJ	-12	-10	-13
2.	Nationwide cijene kuća (G/G)	MAJ	1,2%	0,6%	0,9%
3.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	APR	1,0	0,9	0,6
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	APR	-	3,0%	2,2%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,88137 na nivo od 0,88414, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2714 na nivo od 1,2629.

JAPAN

Nakon zvanične posjete Japanu, predsjednik SAD Trump je početkom prošle sedmice izjavio da očekuje da će te dvije zemlje u augustu najaviti dalji tok sporazuma, dok su japanski zvaničnici demantovali špekulacije da je dogovoreno sklapanje trgovinskog sporazuma.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da su globalna privredna očekivanja vrlo neizvjesna, prvenstveno zbog negativnih rizika trgovinskih tenzija, usporavanja rasta u Kini i pregovora o Brexitu. Kuroda je istakao kako će lideri zemalja članica G20 na sastancima ove godine razmotriti salda na tekućim računima, te je naglasio da bilateralne trgovinske mjere neće riješiti neravnoteže istih. U izvještaju za poslovnu godinu koja je završena u martu, BoJ je povećala tekuću dobit za 63% u odnosu na prethodnu godinu, na 2 biliona JPY (18,3 milijarde USD), što je najveći nivo od 1998. godine. Navedeni podaci mogu trenutno smanjiti zabrinutost tržišnih učesnika da bi radikalni monetarni program guvernera Kurode mogao narušiti bilans BoJ i kredibilitet JPY.

BoJ je krajem sedmice najavila da će za idući mjesec povećati iznos za kupovinu obveznica s dospijećem od 10 do 25 godina na 100-300 milijardi JPY s prethodnih 100-250 milijardi JPY, dok je broj otkupa za te obveznice, kao i za obveznice s dospijećem preko 25 godina planiran za juni smanjen na 3 s prethodnih 4.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japanu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	APR	2,4%	2,4%	2,5%
2.	Vodeći indeks F	MAR	-	95,9	97,1
3.	Koicidirajući indeks F	MAR	-	99,4	100,5
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	APR	-1,5%	-1,1%	-4,3%
5.	Maloprodaja (G/G)	APR	0,9%	0,5%	1,0%
6.	Indeks uslužnog sektora (G/G)	APR	1,1%	0,9%	1,1%
7.	Povjerenje potrošača	MAJ	40,7	39,4	40,4

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 122,46 na nivo od 120,96 (najniži nivo od početka aprila 2017. godine). JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 109,31 na nivo od 108,29 (najniži nivo od januara ove godine).

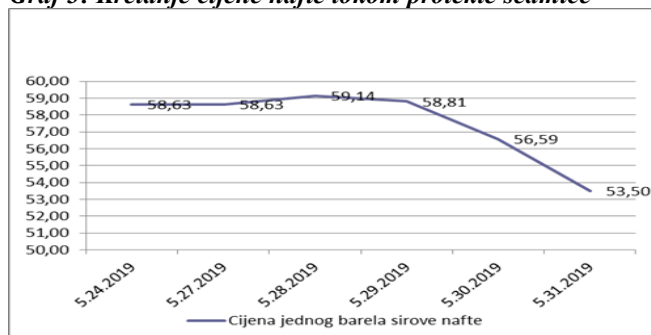
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u utorak (ponedjeljak je bila zatvorena zbog praznika) cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 58,63 USD (52,33 EUR). Početkom protekle sedmice cijena nafte je povećana za oko 0,9% jer su izgledi mogućeg poremećaja ponude ovog energenta iz Irana i Libije prevagnuli zabrinutosti da bi trgovinski rat mogao nepovoljno uticati na potražnju za naftom. Ipak, od utorka do kraja sedmice cijena jednog barela sirove nafte je svakodnevno bilježila pad, koji je naročito bio izražen krajem sedmice.

Prvi zamjenik premijera Rusije Siluanov je izjavio da će Rusija oprezno razmotriti produženje ugovora o smanjenoj proizvodnji nafte s OPEC-om i drugim proizvođačima. Na kraju trgovanja u četvrtak cijena jednog barela sirove nafte je smanjena na najniži nivo zabilježen od 11. marta, te je iznosila 56,59 USD po barelu. Na nastavak pada cijene nafte uticali su objavljeni podaci o neočekivanom rastu zaliha ovog energenta u SAD za 2,2 miliona barela, dok je očekivano bilo smanjenje za 800.000 barela.

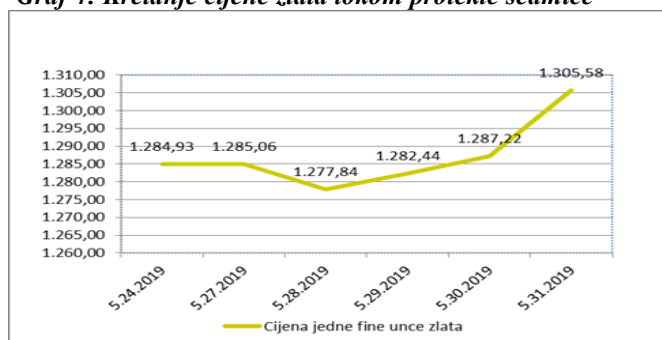
Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je dodatno smanjena na 53,50 USD (47,90 EUR), što je najniži nivo zabilježen od 12. februara ove godine. Cijena nafte je na sedmičnom nivou smanjena za 8,75%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.284,93 USD (1.144,95 EUR). U ponedjeljak cijena zlata nije bilježila značajnije promjene, te je na zatvaranju trgovanja jedna fina unca zlata koštala samo 15 centi više u odnosu na cijenu s otvaranja. Za razliku od ponedjeljka, u utorak je cijena ovog plemenitog metala smanjena za oko 7 USD u odnosu na prethodni dan pod uticajem aprecijacije USD, koji je uslijedio zbog neizvjesnosti oko trgovinskih tenzija između SAD i Kine. Ipak, već narednog dana cijena zlata je povećana za 4,60 USD. Za skoro isti dnevni iznos cijena zlata je povećana i u četvrtak, nakon komentara predsjednika SAD o povećanju tarifa na uvoz iz Meksika, što dolazi u vrijeme kada se već implemetiraju slična povećanja tarifa na uvoz iz Kine. Cijena zlata je nastavila da bilježi rast i tokom trgovanja u petak, kada je zabilježen najveći prošlosedmični dnevni rast od preko 18 USD. Na rast cijene ovog plemenitog metala uticala je povećana potražnja za sigurnijim investicijama koja je bila izražena tokom protekle sedmice, kada je zabilježen globalni pad indeksa dionica, kao i pad prinosa sigurnijih obveznica. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.305,58 USD (1.168,93 EUR), što predstavlja najveći nivo u posljednje tri sedmice.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.